

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000880

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончар Максим Володимирович

2. Maksym V. Honchar

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3080-5665

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Журналістика

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12705

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11, 11.25.19.07, 11.25.31, 20.51.19, 11.01.30

Тема дисертації:

1. Соціальні мережі як інструмент впливу на політичну стабільність та безпеку ЄС
2. Social Media as a Tool for Influencing Political Stability and Security in the EU

Реферат:

1. Сучасний етап розвитку глобального інформаційного суспільства та стрімка цифровізація політичних процесів актуалізують проблему трансформації соціальних мереж із комунікаційних майданчиків на потужний інструмент впливу на політичну стабільність та безпеку міжнародних об'єднань, зокрема Європейського Союзу. Зокрема в роботі визначено особливості «веапонізації» (перетворення на зброю) соціальних мереж, що надає можливість вповні розглядати загрози, які створюють авторитарні режими для європейської безпеки та політичного ладу, використовуючи цифровий простір. Необхідність вивчення механізмів використання соціальних медіа як засобів гібридної війни, дезінформації та маніпуляції громадською думкою є нагальною для аналізу стійкості демократичних систем у сучасному геополітичному контексті. Дисертація присвячена переосмисленню ролі соціальних мереж у архітектурі безпеки Європейського Союзу. В роботі концептуалізовано феномен «інфраструктурної заплутаності» як фактора обмеження цифрового суверенітету держав ЄС у взаємодії з приватними технологічними гігантами. Ретроспективний аналіз глобальних загроз, які постають перед ЄС та поступова трансформація

європейських безпекових стратегій свідчить про необхідність переосмислення ролі соціальних мереж як однієї з ключових технологій у безпековій сфері. З урахуванням повномасштабного вторгнення Росії в Україну та системного інформаційного тиску з боку авторитарних систем на європейський інформаційний простір особливої актуальності набуває питання здатності ЄС формувати єдину політику захисту свого цифрового суверенітету. Ця необхідність актуалізує проблематику стійкості демократичних інститутів витримувати атаки алгоритмічної «цифрової зброї» без втрати основоположних цінностей, зокрема свободи слова. Ці питання потребують переосмислення класичних теорій постіндустріального суспільства через призму новітніх концептів «техноавторитаризму» та «мережевої влади». У роботі доведено, що традиційні підходи до вивчення соціальних мереж як засобів міжособистісної взаємодії мають бути доповнені аналізом їхньої ролі в мобілізації протестних рухів («Арабська весна», «Революція Гідності», протести в Гонконзі, тощо) та у поступовому зростанні їх впливу на політичну сферу. В дисертації розглянуті виклики сучасних алгоритмів соціальних мереж, які формують «бульбашки дезінформації», розмиваючи довіру до офіційних інституцій та традиційних медіа. Окремо висвітлена роль нової технологічної еліти та моральні дилеми, викликані архітекторами цих систем. В дисертаційному дослідженні проаналізовано основні етапи формування безпекової політики ЄС у цифровій сфері: від добровільних кроків окремих країн членів ЄС, у регуляції цих медіумів, до поступового жорсткого регулювання та санкційних політик, зокрема через Акт про цифрові послуги (DSA). Визначено особливості національних підходів країн-членів до регулювання соцмереж: від жорсткого юридичного примусу в Німеччині (закон NetzDG) та захисту виборів у Франції до стратегій «психологічної оборони» та медіаграмотності в країнах Балтії, Королівства Швеції. Систематизовано типи «цифрової зброї» (інфраструктурна, психологічна, алгоритмічна, соціальна) та проаналізовано методи їх застосування в сучасних міждержавних конфліктах. Удосконалено розуміння поняття «веапонізація соціальних мереж» у контексті концепції «стовпів підтримки» Джина Шарпа, що дозволяє розглядати інформаційні операції як спосіб руйнування легітимності демократичних режимів без прямого застосування військової сили. На основі аналізу досвіду наявного досвіду європейських країн запропоновано модель «цифрової громадянської оборони», яка передбачає напрацювання спроможності громадян «відмовляти у співпраці» кампаніям з дезінформації в соціальних мережах. Практичне значення результатів дослідження полягає у визначенні факторів, що впливають на вразливість демократичних систем до зовнішніх інформаційних атак, та розробці рекомендацій для зміцнення стратегічних комунікацій у країнах, що перебувають під гібридним тиском. Отримані результати надають можливості їх інтеграції в політики оборонних стратегій та при розробці політик у сфері інформаційного безпеки. Актуальність проведеного дослідження відповідає критичним викликам сучасної політології та міжнародних відносин в умовах глобального протистояння демократичних та авторитарних систем. Дослідження створює підґрунтя для розробки довгострокових стратегій захисту демократії від «гострої сили» автократій та сприяє формуванню нового концепту цифрової безпеки як невід'ємної складової національної безпеки сучасної держави.

2. The present stage of global information society development and the rapid digitalization of political processes underscore the problem of social networks transforming from communication platforms into a powerful instrument of influence on the political stability and security of international unions, particularly the European Union. Specifically, this work identifies the features of the "weaponization" of social networks, which allows for a comprehensive examination of the threats that authoritarian regimes pose to European security and political order through the use of digital space. The necessity of studying the mechanisms of utilizing social media as tools of hybrid warfare, disinformation, and public opinion manipulation is urgent for analyzing the resilience of democratic systems in the contemporary geopolitical context. This dissertation is devoted to reimagining the role of social networks within the European Union's security architecture. The work conceptualizes the phenomenon of "infrastructural entanglement" as a factor limiting the digital sovereignty of EU member states in their interaction with private technological giants. A retrospective analysis of the global threats facing the EU and the gradual transformation of European security strategies demonstrate the need to redefine the role of social networks as one of the key technologies in the security sphere. Given Russia's full-scale invasion of Ukraine and

the systemic informational pressure from authoritarian systems on the European information space, the question of the EU's ability to form a unified policy for protecting its digital sovereignty becomes particularly relevant. This necessity highlights the challenges of the resilience of democratic institutions to withstand attacks by algorithmic "digital weapons" without losing fundamental values, notably freedom of speech. These issues require a reassessment of classical theories of post-industrial society through the prism of modern concepts such as "techno-authoritarianism" and "network power." The study proves that traditional approaches to social networks as means of interpersonal interaction must be supplemented by an analysis of their role in mobilizing protest movements (the Arab Spring, the Revolution of Dignity, the Hong Kong protests, etc.) and their increasing influence on the political sphere. The dissertation examines the challenges posed by modern social media algorithms that create "disinformation bubbles," eroding trust in official institutions and traditional media. Furthermore, it highlights the role of the new technological elite and the moral dilemmas faced by the architects of these systems. The research analyzes the primary stages of forming the EU's security policy in the digital sphere: from voluntary steps by individual member states to regulate these mediums, to progressive stringent regulation and sanction policies, specifically through the Digital Services Act (DSA). The study defines the peculiarities of national approaches to social media regulation: from strict legal enforcement in Germany (NetzDG law) and election protection in France to strategies of "psychological defense" and media literacy in the Baltic states and the Kingdom of Sweden. Types of "digital weapons" (infrastructural, psychological, algorithmic, and social) are systematized, and methods of their application in modern interstate conflicts are analyzed. The understanding of the concept of "weaponization of social networks" is refined within the context of Gene Sharp's "pillars of support" concept, which allows for the consideration of information operations as a method of undermining the legitimacy of democratic regimes without the direct use of military force. Based on the existing experience of European countries, a model of "digital civil defense" is proposed, which involves developing the capacity of citizens to "refuse cooperation" with disinformation campaigns on social networks. The practical significance of the findings lies in identifying the factors that influence the vulnerability of democratic systems to external information attacks and developing recommendations for strengthening strategic communications in countries under hybrid pressure. The results obtained provide opportunities for their integration into defense policy strategies and the development of information security policies. The relevance of the conducted research corresponds to the critical challenges of modern political science and international relations amidst the global confrontation between democratic and authoritarian systems. The study establishes a foundation for developing long-term strategies to protect democracy from the "sharp power" of autocracies and contributes to the formation of a new concept of digital security as an integral component of a modern state's national security.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Інформаційні та комунікаційні технології

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Гончар М. В. Вплив соціальних мереж на політичну стабільність та національну безпеку: досвід Королівства Швеція / М. В. Гончар // Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методики викладання соціально-політичних дисциплін. – 2023. – Вип. 33. – С. 54–63. – URL: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/bf3f2944-179a-4200-ada6-8e4e152e2239>
- Гончар М. В. Вплив соціальних мереж на політичні системи у контексті суперництва демократичних та авторитарних режимів / М. В. Гончар // Політикус : наук. журнал. – 2024. – № 5. – С. 11–18. – URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/21502/1/Social%20networks%20impact%20on%20political%20>

- Гончар М. В. Між згодою та спротивом: адаптація теорії Джина Шарпа для протидії цифровим загрозам у Європейському Союзі / М. В. Гончар // Український політико-правовий дискурс. – 2025. – № 17. – URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/470/368>
- Гончар М. В., Барановський Ф.В. Проблематика самоорганізації суспільства у соціальних мережах. Політичний вимір / М. В. Гончар // Проблематика самоорганізації суспільства у соціальних мережах : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 24 листоп. 2022 р.) / відп. ред. А. Кравченко. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. – С. 160–164. – URL: <https://eportfolio.kubg.edu.ua/data/conference/9394/document.pdf>
- Гончар М. В. Європейський союз як постачальник глобальної безпеки. Відродження забутої ідеї / М. В. Гончар // Європейський союз як постачальник глобальної безпеки : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 16 листоп. 2023 р.) / відп. ред. Н. В. Крохмаль. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. – С. 191–195. – URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47599/1/J_Honcharowa_H_Melnyk_SZEIPWZTS_FPMW.pdf
- Гончар М. В. Революція даних. Цифрове майбутнє та сьогодення / М. В. Гончар // Революція даних. Цифрове майбутнє та сьогодення: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 11 квіт. 2024 р.) / відп. ред. А. Кравченко. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. – С. 223–227. – URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/50989/1/L_Hubyttskyj_H_Melnyk_FTPPSISM_FPMW.pdf
- Гончар М. В. Цифровий вимір глобальної безпеки: непомітні революції / М. В. Гончар // Політичні трансформації сучасного суспільства: зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 22 лют. 2024 р.). – Полтава : ПДАУ, 2024. – С. 148–152. – URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/12893/tezykonf2024politychnittransformaciyisuchasnogosuspu.pdf>
- Гончар М. В. Соціальні мережі як виклик для української демократії / М. В. Гончар // Україна в умовах російської агресії: уроки сьогодення та прогнози майбутнього : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (XXXVIII Харків. політол. читань) (Харків, 27 груд. 2024 р.) / Аналіт. центр сучас. гуманітаристики; Харків. асоц. політологів. – Харків: Право, 2025. – С. 24–28. – URL: https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5461&download_id=1938&srsId=AfmB0CpHUs_dYCyww68AMka6AdW9KCjTqUBaYS4i
- Гончар М. В. Соціальні мережі та демократичний виборчий процес: сучасні тенденції / М. В. Гончар // Фундаментальні та прикладні проблеми суспільства: історія, сьогодення, майбутнє [Електронний ресурс] : тези доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 17 квіт. 2025 р.) / відп. ред. А. Кравченко. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2025. – С. 339–344 – URL: <https://ur.knute.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a5bb35f7-e0ee-4c83-9878-05b55f2391b1/content>

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення стійкості демократичної держави до гібридних загроз

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U200187, 0125U001350

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Барановський Фелікс Володимирович
2. Feliks V. Baranovskyi

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4496-8761

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=aSX_LUgAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новакова Олена Вікторівна

2. Olena V. Novakova

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1267-9308

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Проноза Інна Іванівна

2. Inna I. Pronoza

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2683-0630

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуст Наталія Борисівна

2. Nataliya B. Shust

Кваліфікація: д.соц.н., професор, 22.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2828-4669

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гусева Наталія Юріївна

2. Nataliia Y. Husieva

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6062-6406

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кондратенко Олег Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Кондратенко Олег Юрійович

Гончар Максим Володимирович

Юрченко Тетяна Анатоліївна



Юрченко Тетяна Анатоліївна